

BÖLÜM

35

MARDİN'DE MİSYONERLİK FAALİYETLERİ

Mardin'de Misyonerler

Avrupa'nın coğrafi keşiflerin ardından başladığı sömürgecilik faaliyetleri, sadece siyasi ve ekonomik boyut tan ibaret kalmamıştır. Sömürgeciliğin önemli bir destekçisi olan katolik kilisesi, sömürge bölgelerinde hristiyanlığı yaymaya çalışarak sömürgeciliğe dini ve kültürel bir boyut da kazandırmıştır.¹

Mardin'de Katolik Misyonerler

Mardin'de Katolik misyonerlerin çalışmaları, Musul'daki misyon merkezince yönetilmiştir. 1540 yılında bölgeye gelen katolik misyonerler, 17.Yüzyılın sonlarında bölgede ciddi bir örgütlenme oluşturabilmişlerdir.

Mardin'de özellikle Ermenilere yönelik çalışmalarda başarıya ulaşmışlardır. Mardin'e 1838 yılında iki kapusen rahip gelmiştir. 1841 yılında İspanya ve İtalya Kapuseneri, Urfa ve Mardin'de kendi misyonlarını kurmuşlar.

Mardin'de Protestan Misyonerler

Osmanlı yönetiminde protestanlık inancı 19.yüzyılda ABD ve İngiltere'nin siyasi destekleri ile gelmiştir. Mardin'e ilk gelen Amerikalı misyoner "1858 yılında Musul'dan Williams'tır, 1867 Ocak ayında 19 üyeli ilk kiliseyi oluşturmuştur. Bu kilisenin ilk papazı, maaşı cemaat tarafından ödenen, Cercis bin Abdullah Hadeye isimli bir Süryani'ydi.

Nisan 1868 yılında 24 yaşındaki Dr. Alpheus Newell Andrus ve karısı Louisa Türkiye'ye geldiler. Endrus altı ay arapça çalışıp, yıllık

¹ Merkezileşme Sürecinde Bir Taşra Kendi Mardin (1800-1900) Mardin Artuklu üniversitesi Yayınları Dr.İbrahim Özcoşar s.124

1000 dolar maaşla, yeni gelişen Mardin misyonuna atandı. Andruslar kısa süre Harputta kalıp, Mardin İlahiyat Okulu'nda görevli Theodora Pond'la birlikte Mardin'e geçtiler. Bu sırada Yaşlı Williams öldü ve Theodora ile Julua Pond başka bir yere gittiler. Andruslar Mardin'de yalnız kaldılar. Louisa öğrencilerin eşleri için okuma, bıçkı, dikiş, sağlık kurslarına başladı. Andrus, üç istasyon ve köylere uzun süreli seyahatler yaparak, Cudi köylerine kadar gidiyordu.

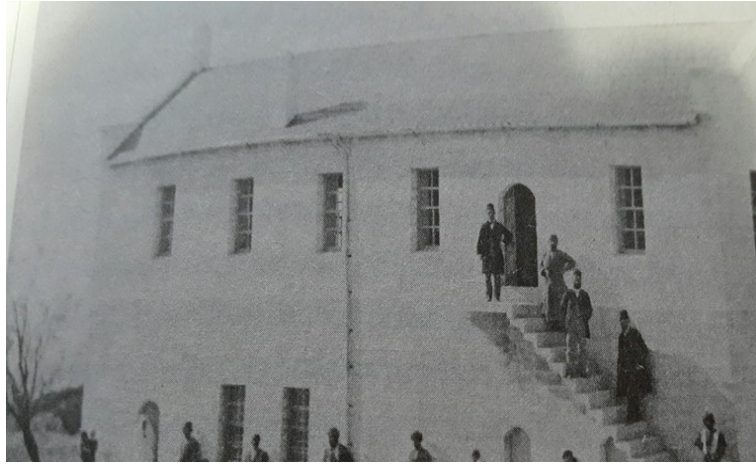
Protestan misyonerler, Mardin'e faaliyetlerini Mişkin Kapıda oluşturdukları bir komplekste yürütüyorlardı. Bu üs Amerikan misyonerlerine ait eğitim kurumlarıyla birlikte, hastahane, yetimhane, eczane ve misyonerlerin kalacakları mekan olarak düzenlenmişti. Mardin Amerikan misyonerlerinin çalışmaları etkisini daha çok yüzyılın son çeyreğindeki Ermeni olaylarında göstermiştir.²

Resim 1. Misyonerlik merkezinin kuruluş yıllarındaki hali.

² Merkezileşme Sürecinde Bir Taşra Kendi Mardin (1800-1900) Mardin Artuklu üniversitesi Yayınları Dr.İbrahim Özcoşar s.128

Resim 2 Misyonerlik merkezi bu günkü hali

Resim 3- Misyonerlik Merkezinin hastahane olarak inşa edilen ve şimdi Mardin Jandarma Alay Komutanlığı içinde kalan bina.

Resim 4- 28/10/2018 tarihinde Misyonerlik Merkezinin resmi Mardin ziyaretinde çekilmiştir.

Resim 5-Misyonerlik Merkezinde görev yapanlar ve öğrencilere ait resimler.³

³ <https://www.facebook.com/groups/birzamanlarmardin> Mehmet Selim Parlakoğlu/ BİR ZAMANLAR MARDİN'DEN MİSS AGNES FENANGA GEÇTİ Mardin Amerikan Protestan Okulu Müdiresi 1874 – 1949

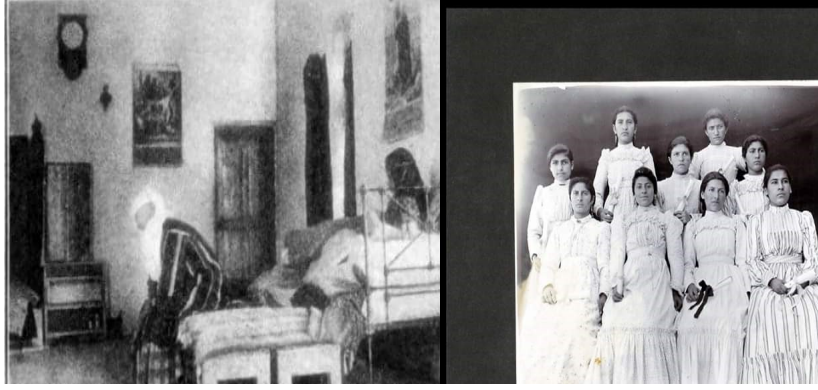

Resim 6-American Kolejinin Misyoner öğretmen ve öğrencileri 1911 ⁴

⁴ <https://www.facebook.com/groups/birzamanlarmardin> Mehmet Selim Parlakoğlu

Resim 7-8 ⁵ -⁶

Resim 9-10 ⁷ -⁸

Resim 11-Protestan öğretmenler 1913 ⁹ - ¹⁰

Mardin’de Misyonerlik faaliyetleri günümüz tabiri ile beşinci kol faaliyeti olarak tecelli etmiş, şehirde var olan birlikte yaşama ve hoşgörü kültürüne başta Ermeni ve Süryani cemaatlerini karşı karşıya getirmiş o güne kadar müslüman, gayrimüslim dayanışmasını

⁵ <https://www.facebook.com/groups/birzamanlarmardin> Mehmet Selim Parlakoğlu

⁶ <https://www.facebook.com/groups/birzamanlarmardin> Mehmet Selim Parlakoğlu

⁷ <https://www.facebook.com/groups/birzamanlarmardin> Mehmet Selim Parlakoğlu

⁸ <https://www.facebook.com/groups/birzamanlarmardin> Mehmet Selim Parlakoğlu

⁹ 14 Mr. Andrus, Hanne Chikky, Ishak Dikmen SALT Araştırma Arşivi

¹⁰ <https://www.facebook.com/groups/birzamanlarmardin> Mehmet Selim Parlakoğlu

bozmuştur. Bu dönemde çok masumun gereksiz yere kanı akmış ve büyüdüğü toprakları terk etmek zorunda kalmıştır.